

Motion till riksdagen 2009/10: MJ273

av Åke Sandström och Anders Åkesson (c)

Kommersiellt utnyttjande av allemansrätten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda gränserna för ett kommersiellt utnyttjande av allemansrätten.

Motivering

De senaste åren har det blivit allt vanligare att kommersiell verksamhet som bedrivs i organiserad form utnyttjar våra marker, utan hänsyn till markägarens verksamhet och ofta utan markägarens vetskap. Som försvar för detta betedande hänvisas oftast till allemansrätten.

Det finns flera exempel på detta. Det handlar om turistföretag som använder hästar som trampar ned och förstör, andra typer av stora turistevent med nedskräpning eller organiserad bärplockning.

I det senare fallet förekommer att ett stort antal bärplockare okontrollerat skjutsas ut i markerna av de kommersiella bärföretagen, utan hänsyn till vilken verksamhet som pågår där.

Den kommersiellt organiserade bärplockningen sammanfaller med bl.a. älgjakten i norra Sverige. Älgjakten har mycket starka traditioner. Den störs dock när ett stort antal plockare, utan föregående information till jägarna, kommer till ett markavsnitt som har anvisats av bärplockarnas arrangör. Jaktutövningen hindras antingen genom att viltet skräms från området eller av att antalet plockare i terrängen medför att jakten måste avbrytas av säkerhetsskäl.

Allemansrätten är värd att vårda och är en unik möjlighet för oss att röra oss fritt i naturen. Med rätten följer också krav på hänsyn och varsamhet. ”Inte störa – inte förstöra”.

Fel! Okänt namn på

Problemen med det kommersiella utnyttjandet av allemansrätten har blivit större och större under senare år, på ett sätt som det inte varit tänkt att allemansrätten skulle användas.

Det finns inga lagregler som anger vad allemansrätten innehåller. I grundlagen finns ett påpekande om att alla ska ha tillgång till allemansrätten men inte någon definition av vad det innebär. I 7 kap 1 § miljöbalken anges att var och en som utnyttjar allemansrätten ska visa hänsyn och varsamhet. Det är genom en rad olika bestämmelser i brottsbalken som gränsen för allemansrätten dras upp och därmed vad en markägare behöver acceptera när det gäller olägenheter och skador. Det är bl.a. straffbestämmelserna om skadegörelse, tagande av olovlig väg och hemfridsbrott som begränsar allemansrätten. Det ges inte heller i brottsbalken ledning om vilken betydelse det har om kommersiella aktörer åberopar allemansrätten till stöd för sin verksamhet på annans mark.

Den kommersiella verksamheten kan på sikt komma att hota allemansrätten så som vi har varit vana att tolka densamma. För att förhindra att så sker och för att vi även i framtiden ska kunna ha kvar en väl fungerande allemansrätt, till glädje för dem som vill använda naturen i alla dess olika former, krävs det att gränserna för ett kommersiellt nyttjande av allemansrätten fastställs.

Stockholm den 28 september 2009

Åke Sandström (c)

Anders Åkesson (c)